

Výzkumný problém: Individuální adaptace na dlouhodobou nezaměstnanost

Výzkumná otázka: Jaké jsou způsoby individuální adaptace úřadem registrovaných dlouhodobě nezaměstnaných ve městě Ostrava na tuto situaci?

Podotázka: Jaký je vliv vzdělání, věku, pohlaví, rodiny?

Klíčové koncepty a jejich operacionalizace, teoretická a pracovní hypotéza

Klíčové pojmy a koncepty – vychází z výzkumné otázky a z teoretické literatury, jejich definice je možné konzultovat např. se Sociologickým slovníkem, ale jejich význam si stanovíte sami. Jde o to, co to znamená ve vašem výzkumu, ne nějaké plané definice

- **Pohlaví** – biologická příslušnost k pohlaví
- **Vzdělání** – nejvyšší dosažené vzdělání respondenta/ky
- **Věk** – dosažený věk respondenta/ky rozčleněný do kategorií přibližně po deseti letech
- **Rodina** – pozice respondenta/ky v rodině, rodinný stav, citové a psychické zázemí

Jednotlivé typy adaptace definujeme podle Mertonovy koncepce. Tyto typy adaptací vyjadřují určité vztahy mezi kulturními cíly (dále jen cíle) a institucionalizovanými normami (dále jen normy), přičemž tyto normy určují prostředky přípustné k dosažení těchto cílů.

- **Konformita** – způsob adaptace, osoba se drží, jak cílů tak prostředků (tj. i norem) určených k jejich dosažení
- **Inovace** – způsob adaptace, osoba se drží cílů, ale neuznává normy, čili se nedrží určených prostředků k dosažení cílů
- **Ritualismus** – způsob adaptace, osoba poleví ve sledování cílů, sníží si sledovaný cíl, rezignuje, ale lpí na prostředcích, které jsou určeny normami
- **Únik** – způsob adaptace, osoba odmítá cíle i prostředky (normy)
- **Rebelie** – způsob adaptace, osoba odmítá kulturní cíle i prostředky, ale zároveň nastoluje nové

Indikátory Jak budete své koncepty měřit – konkrétní indikátory, z nichž je možné vytvořit dotazník.

Pohlaví – k jakému pohlaví se respondent/ka hlásí

Vzdělání – jaké je nejvyšší dosažené vzdělání respondenta/ky

- střední bez maturity
- střední s maturitou
- vyšší odborné
- vysokoškolské

Věk – jaký je věk respondenta/ky zařazený do stanovených kategorií

- 18 až 30 let
- 31 až 40 let
- 41 až 50 let
- 51 až 60 let

Rodina

- pozice v rodině (živitel/ka, živený/á, živí jen sebe)
- rodinný stav (svobodný/á, ženatý, vdaná, vdovec/a, rozvedený/á většinou se přidává ještě kohabítace – dnes spousta lidí žije v nesezdaném partnerství)
- uspokojení/neuspokojení z rodinného života v rámci své pozice v rodině

Konformita – osoba pravidelně dochází na úřad práce, chce si najít práci touto tradiční cestou

Inovace – osoba chce získat práci s heslem „účel světí prostředky“, může se na určité místo snažit dostat podvodem, nedůvěřuje úřadu práce, může se ale také snažit řešit svou situaci v pozitivním smyslu např. založí novou firmu a zaměstná se sama

Ritualismus – osoba se rozhodne přijmout některou z nejhůře společensky i finančně hodnocených prací, neaspiruje na jakýkoli postup v zaměstnání, chce jen uspokojit své základní hmotné potřeby, smíří se s touto situací, nikdy by se v zájmu získání práce nepokusila porušit zákon, nižší aspirace přinášejí této osobě uspokojení a jistotu

Únik – osoba se nechává živit rodinou nebo žije ze sociálních dávek, může také žebrať, pokud někdy pracuje, tak vždycky jen na krátkou dobu, aby si opatřila nějaké prostředky, za které bude později nějakou dobu žít, malé náklady na život

Rebelie – osoba mnohdy dříve úspěšná při sledování kulturních cílů určenými prostředky, která ale začala odmítat hodnoty (kulturní cíle) vytčené společností, uznává vlastní hodnoty a cíle, k jejichž dosažení používá vlastní prostředky, např. může jít o členy/ky různých „alternativních“ hnutí co přesně to bude ve vašem výzkumu znamenat?

U těch typů adaptace by to chtělo ještě ty indikátory přesně dotáhnout např. jak budete měřit inovaci – účel světí prostředky? Jak to zjistíte?

Teoretická hypotéza Měla by nějak vycházet z teorie – která je diskutovaná na začátku výzkumného návrhu. Tato hypotéza už je dost konkrétní.

Vzdělání, věk, pohlaví a rodina ovlivňují způsoby individuální adaptace lidí na dlouhodobou nezaměstnanost.

Pracovní hypotézy Už by měly vycházet z indikátorů, být konkrétnější

- Typ adaptace inovace se bude častěji objevovat u mužů než u žen.
- Typ adaptace únik se bude častěji objevovat u osob se základním vzděláním než u osob se středním vzděláním s maturitou. (možná než osob s vyšším vzděláním?)
- Typ adaptace ritualismus se bude častěji objevovat u osob, které jsou živiteli/kami rodiny než u osob živených.
- Typ adaptace rebelie se bude častěji objevovat u osob s vysokoškolským vzděláním než u osob se středoškolským vzděláním.
- Typ adaptace konformita se bude častěji objevovat u lidí ve věku od 41 do 60 let než u osob ve věku od 18 do 40 let.

Otázka: „Jakou adaptaci volí lidé se základním vzděláním, aby dosáhli hodnot, které propaguje společnost?“

Klíčový koncept:

Míra soc. integrovanosti lidí s nejvyšším dosaženým základním vzděláním.

Co to znamená a jaký to má vztah k výzkumu?

Chybí další klíčové koncepty jako je adaptace apod.

Indikátory:

Indikátory čeho?

Kolikrát byli stíháni (rozdělení podle závažnosti).

Spokojenost/nespokojenost se současnou situací, společností.

Náchylnost k alkoholismu a gambleringu.

Prostředí z něž pochází (soc. postavení rodičů).

Indikátor by vám měl říct, jak budete měřit vaše klíčové koncepty. Nevím, co měříte tímto.

Hypotéza

Předpokládáme, že lidé s nejvyšším dosaženým základním vzděláním budou mít větší sklony k nekonformním adaptacím. než kdo?

Předpokládáme také, že se u těchto lidí projevuje vyšší nespokojenost se současnou situací ve společnosti, že jsou více náchylní k závislostem (alkoholismus, gamblering), tito lidé tíhnou k nezákonným prostředkům k dosažení cílů a že budou ve zvýšené míře pocházet ze sociálně nízko postavených rodin.

rozepsat do jednotlivých pracovních hypotéz